

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГАЗУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інституту газу НАН України,
доктор технічних наук, професор,
чл.-кор. НАН України

Г.В. Жук
14.08.2025 р.

СХВАЛЕНО

рішенням Вченої ради
Інституту газу НАН України
протокол №9
«14» серпня 2025 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА
ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ
Інституту газу Національної академії наук України**

КИЇВ – 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти Інституту газу НАН України (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.13.2013 р. №11341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанови Кабінету Міністрів від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Положення «Про порядок реалізації права на академічну мобільність», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579, Наказу Міністерства освіти і науки України від 15.05.2024 № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України щодо запровадження Європейської кредитно-трансферної системи та її ключових документів у закладах вищої освіти інших нормативно-правових актів у сфері освіти.

1.2. Метою Положення є нормативне визначення умов, за яких здобувачі вищої освіти, які навчаються у Інституті газу НАН України (далі – Інститут) за освітньо-науковим ступенем доктора філософії, можуть претендувати на визнання результатів навчання здобутих під час неформальної та/або інформальної освіти.

1.3. Положення регулює умови та процес визнання та перезарахування результатів навчання здобувачам вищої освіти Інституту здобутих під час неформальної та/або інформальної освіти.

1.4. Положення регламентує порядок зарахування здобувачам вищої освіти результатів неформальної освіти, яка здобувалася за освітніми програмами та не передбачала присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але могла завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій при навчанні на території України чи за її межами, а також інформальної освіти, яка здійснювалася здобувачами у порядку самоосвіти.

1.5. Положення також застосовується для зарахування результатів неформальної освіти за умови використання інших кредитних систем на основі здійснення експертного оцінювання і визнання навчальних досягнень, кваліфікацій здобувача шляхом автоматичного трансферу кредитів з використанням європейського трансферу та накопичення кредитів ЄКТС і європейської системи переведення оцінок EGRACONS (Egracons Grade Conversion System).

1.5. У цьому Положенні терміни використовуються в такому значенні:
Формальна освіта – це освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти

визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – це освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій.

Інформальна освіта (самоосвіта) – це освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, дослідницькою, громадською або іншою діяльністю, життям у родині чи дозвіллям.

Результати навчання – знання, навички, уміння, цінності, способи мислення, світогляд, судження, ставлення, інші особисті якості та компетентності, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Валідація – формалізований процес визначення рівня оволодіння здобувачами запланованими результатами навчання. Засоби валідації результатів неформальної/інформальної освіти – екзаменаційні білети, контрольні та тестові завдання, інструменти, обладнання, матеріали та інші засоби відповідно до рівня кваліфікації та технологічних вимог.

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, цінностей, способів мислення, світогляду, суджень, ставлень та інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, проводити професійну та/або подальшу освітню діяльність.

Кваліфікація – визнана уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання).

Освітня кваліфікація – це визнана закладом освіти чи іншим уповноваженим суб'єктом освітньої діяльності та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Професійна кваліфікація – це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності, іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті – це процес визнання в системі формальної освіти знань, умінь та інших компетентностей, набутих у неформальній та/або інформальній освіті.

1.6. Не підлягають розгляду документи, що підтверджують неформальне навчання та/або професійну, громадську чи іншу діяльність, видані на тимчасово окупованій території України або території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом.

1.7. Здобувач вищої освіти не може бути звільненим від атестації за підсумками визнання результатів неформального/інформального навчання.

1.8. Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти Інституту газу НАН України затверджується в установленому порядку та вводиться в дію наказом директора.

2. ВИЗНАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

2.1. Право на визнання результатів навчання у неформальній або інформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти, які навчаються за освітньо-науковим ступенем доктора філософії.

2.2. Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти у порядку, визначеному законодавством.

2.3. Перезарахування результатів здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач вищої освіти досяг результатів навчання, передбачених освітньою програмою, за якою він навчається.

2.4. Визнання результатів навчання здобутих у неформальній та інформальній освіті поширюється лише на нормативні дисципліни освітньої програми, оскільки вибіркові дисципліни здобувач може обирати самостійно з широкого переліку, що дає йому змогу вивчати те, що є для нього більш пріоритетним і бажаним, а також забезпечує формування його індивідуальної освітньої траєкторії.

2.5. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відбувається із врахуванням тематики, змісту та результатів навчання освітніх компонентів освітньої програми, які входять до навчального плану, а також відповідають за тематикою, обсягом вивчення та змістом як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню (курсній роботі, курсовому проєкту, контрольній роботі тощо), які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни.

2.6. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті, проводиться у семестрі, в якому згідно з навчальним планом передбачено освоєння освітнього компоненту, який може бути перезарахований.

2.7. Перезарахування освітнього компоненту може бути як повністю, так і частково в межах освітньої дисципліни (модуль, тема, активність, індивідуальне завдання тощо), що передбачено в силябусі освітньої дисципліни.

2.8. Інститут може визнати результати навчання, здобуті у неформальній/інформальній освіті, в обсязі, що не перевищує 25% від загального обсягу освітньої програми аспіранта.

3. ПОРЯДОК ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НЕФОРМАЛЬНОЇ ТА ІНФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ

3.1. Для перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувач подає директору Інституту (визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах вищої освіти відбувається за аналогічною процедурою):

- заяву (додаток);
- завірені у встановленому порядку копії документів, що підтверджують участь здобувача у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті компетентності, які здобувач отримав під час навчання).

У випадку подання зазначених документів іноземною мовою заявник подає їх переклад, нотаріально завіреним в установленому порядку);

- опис заходу неформальної освіти (інформаційний лист, запрошення, програма тощо);
- опис змісту та результатів інформальної освіти.

3.2. Процедура валідації проводиться, як правило, до початку семестру, у якому згідно з НП передбачено опанування відповідного освітнього компонента. Заяву про зарахування результатів неформальної освіти з навчальних дисциплін здобувач вищої освіти подає протягом перших 10 робочих днів від початку семестру задля того, щоб у випадку відмови у їх зарахуванні він мав би можливість пройти підготовку з відповідної дисципліни у повному обсязі.

3.3. Визнання результатів навчання набутих у неформальній або інформальній освіті здійснюється комісією у складі не менше трьох осіб, яка створюється на підставі розпорядження директора Інституту. До складу комісії, як правило, входять: заступник директора, гарант освітньої програми, на якій навчається здобувач, один завідувач відділу, науково-педагогічні працівники, які забезпечують викладання дисципліни.

3.4. Комісія може рекомендувати повне зарахування, часткове зарахування та відмову у зарахуванні результатів неформальної освіти.

3.4.1. Повне зарахування результатів неформальної освіти рекомендують у випадку, коли вивчена дисципліна співпадає із запланованими результатами навчання (компетентностями) або має несуттєві відмінності, а також близька за обсягом і змістом (не менше, ніж на 75 %).

3.4.2. Часткове зарахування рекомендують у тому випадку, коли дисципліну визнають не повністю, і за деякими темами необхідно додатково проводити переатестацію. У цьому випадку зарахування дисципліни здійснюється за результатами виконання індивідуального завдання, складеного екзамену або пройдені співбесіди.

- 3.4.3. Комісія розглядає надані документи, проводить співбесіду із здобувачем та/або перезараховує результати навчання, або призначає переатестацію.
- 3.4.4. Комісія приймає до уваги результати неформального навчання та може присвоїти кредити з дисциплін, що відповідають вимогам відповідної освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей.
- 3.4.5. Комісія визначає змістовну відповідність результатів неформального навчання та навчальних дисциплін, керуючись переліком компетентностей і результатів навчання, досягнення яких передбачене освітньою програмою здобувача.
- 3.4.6. На основі робочої програми (силабусу) навчальної дисципліни комісія визначає обсяги перезарахування в кредитах ЄКТС та метод оцінювання результатів навчання, відповідно до робочої навчальної програми.
- 3.4.7. Здобувачу вищої освіти надається можливість ознайомитися з робочою програмою навчальної дисципліни та переліком питань, які виносяться на підсумкове оцінювання. Якщо робочою навчальною програмою передбачено виконання письмової роботи з даної дисципліни (курсової роботи, курсового проєкту, тощо), то здобувача ознайомлюють із переліком тем письмової роботи.
- 3.5. Здобувач вищої освіти ознайомлюється з критеріями оцінювання та правилами оскарження результатів.
- 3.6. Комісія в обов'язковому порядку визначає підсумкову оцінку за її відсутності в документі (сертифікаті, свідоцтві тощо). У випадку відсутності підсумкової оцінки комісія обов'язково проводить контрольний захід.
- 3.7. Здобувачу вищої освіти надається 5 робочих днів для підготовки до підсумкового контролю (з навчальної дисципліни) та до 10 робочих днів для написання письмової роботи (за необхідністю).
- 3.8. Підсумковий контроль проводиться у письмовому вигляді та перевіряється комісією після чого, виставляється підсумкова оцінка за прийнятою в Інституті шкалою ЄКТС.
- 3.9. За підсумками роботи комісія складає протокол, у якому міститься висновок про повне (часткове) зарахування чи незарахування відповідної навчальної дисципліни.
- 3.10. У випадку прийняття рішення про повне зарахування, здобувач звільняється від вивчення перезарахованої дисципліни.
- 3.11. Під час повного зарахування результатів неформального навчання зберігають раніше отриману оцінку навчальних досягнень здобувача вищої освіти (якщо така відображена в документах).
- 3.12. За наявності сертифікату з іноземної мови на рівні B2 та вище дисципліна «Іноземна мова» обов'язкової частини навчальних планів усіх спеціальностей усіх рівнів перезараховується з підсумковою оцінкою за національною шкалою та шкалою ЄКТС, вказаною у свідоцтві (додатку).
- 3.13. Зарахування навчальної дисципліни в цілому вноситься до індивідуального навчального плану та до навчальної картки здобувача: назву зарахованої дисципліни, загальну кількість годин/кредитів, підсумкову оцінку оцінка та вказується підстава щодо перезарахування (номер протоколу комісії).

3.14. Якщо зарахуванню підлягають окремі розділи чи теми – результати атестації з заходу неформальної освіти в обов'язковому порядку враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

3.15. У разі негативного висновку комісії щодо визнання результатів неформальної чи/та інформальної освіти здобувач має право звернути з заявою про апеляцією до директора Інституту.

3.16. Директор своїм наказом створює апеляційну комісію у складі заступника з наукової роботи, керівника відділу та науково-педагогічних працівників випускової кафедри, які не входили до складу комісії.

3.17. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення.

4. ПОРЯДОК ВНЕСЕННЯ ЗМІН І ДОПОВНЕНЬ

4.1. Порядок внесення змін і доповнень до Положення здійснюється в установленому порядку наказом директора.

до Положення про визнання в Інституті газі НАН України результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Директору Інституту

Здобувача ступеню вищої освіти
(доктор філософії)
групи (аббревіатура групи)
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

ЗАЯВА

Прошу перезарахувати результати навчання, отримані мною у неформальній (інформальній) освіті навчальної дисципліни (назва дисципліни), кількість кредитів ЄКТС ____, оцінка _____.

Результати навчання отримані мною під час вивчення (он-лайн або очного курсу, у т.ч. курсу іноземної мови; стажуванні, участі у програмі неакадемічних обмінів; участі у конференції, конкурсі, олімпіаді, тренінгу, семінарі, майстеркласі, бізнес-школі тощо).

Копії документів, що підтверджують результати участі здобувача у заходах неформальної освіти додаються: (свідоцтво, диплом, сертифікат тощо) (найменування закладу (підприємства, установи, організації), що видав документ), додаються.

Дата подання заяви

Підпис здобувача вищої освіти

до Положення про визнання в Інституті газі НАН України результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

ДЕКЛАРАЦІЯ

ПІБ ЗАЯВНИКА

(здобувача вищої освіти, що подає заяву на визнання результатів навчання).

Опис результатів

Наводиться інформація про результати неформального / інформального навчання щодо визнання яких подається заява.

Інформація про суб'єкта, що здійснював навчання

Наводиться інформація про суб'єкт, який здійснював неформальне навчання або з яким пов'язана професійна, громадська або інша діяльність під час якої заявник отримав заявлені результати навчання. Для визнання результатів інформальної освіти заявник обґрунтовує, чому вважає за можливе валідацію.

Інформація про попереднє навчання та досвід

Наводиться інформація про попереднє навчання та досвід діяльності, під час яких здобувались результати неформального / інформального навчання, зокрема, періоди такого навчання та/або відповідної діяльності.

Перелік додаткових документів

За наявності, вказують перелік додаткових документів, що надаються для підтвердження інформації про неформальне / інформальне навчання.

(дата)

(підпис)

до Положення про визнання в Інституті газі НАН України результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

ПРОТОКОЛ № _____

від «_____» _____ 202__ р.
засідання предметної комісії з валідування результатів **неформальної** освіти,
створеної розпорядженням директора від _____ №_____

Склад предметної комісії:

Голова: _____

Члени: _____

Розглядали: Валідування результатів навчання, набутих у неформальній освіті здобувачем _____.

На розгляд предметної комісії надані наступні документи:

- заява здобувача щодо визнання результатів навчання, набутих у неформальній освіті як результат семестрового контролю з освітнього компоненту «_____»;
- документи, що підтверджують набуття результатів навчання:

(зазначити: назву та дату видачі документу, організацію, яка видала документ, посилання на її сайт, назву курсу, обсяг курсу, досягнуті результати навчання тощо).

Рішення предметної комісії: *(Обрати потрібне)*

1. За результатами розгляду наданих здобувачем _____ документів, що підтверджують набуття результатів навчання у неформальній освіті, встановити їх **ПОВНУ ВІДПОВІДНІСТЬ** із результатами навчання, що формуються навчальною дисципліною / освітнім компонентом «_____».
2. **ВИЗНАТИ** результати, набуті під час неформального навчання як результати семестрового контролю з навчальної дисципліни / освітнього компонента «_____», та виставити оцінку «_____» (_____ балів).

1. За результатами розгляду наданих здобувачем _____ документів, що підтверджують набуття результатів навчання у неформальній освіті, встановити їх **НЕВІДПОВІДНІСТЬ** із компетентностями, що формуються навчальною дисципліною / освітнім компонентом «_____».

2. **НЕ ВИЗНАВАТИ** результати, набуті під час неформального навчання як результати семестрового контролю з навчальної дисципліни / освітнього компонента «_____»

1. За результатами розгляду наданих здобувачем _____ документів, що підтверджують набуття результатів навчання у неформальній освіті, встановити їх **ЧАСТКОВУ ВІДПОВІДНІСТЬ** із результатами навчання, що формуються освітнім компонентом «_____»

2. **ВИЗНАТИ** результати, набуті під час неформального навчання як результати поточного контролю з освітнього компонента «_____»,

3. Зарахувати наступні складові робочої програми освітнього компонента з балами, відповідно до рейтингової системи оцінювання результатів навчання:
тема: «_____», бали: _____,
тема: «_____», бали: _____.

1. За результатами розгляду наданих здобувачем _____ документів, що підтверджують набуття результатів навчання у неформальній освіті, **НЕМАЄ МОЖЛИВОСТІ ВСТАНОВИТИ ЇХ СТУПІНЬ ВІДПОВІДНОСТІ** із результатами навчання, що формуються освітнім компонентом «_____».

2. Призначити **ПРОВЕДЕННЯ КОНТРОЛЬНОГО ЗАХОДУ** на «__» _____ 20__ р. у формі екзамену / заліку з освітнього компонента «_____».

Голова комісії: _____

Члени комісії: _____

підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

З рішенням комісії ознайомлений _____

дата

підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

до Положення про визнання в Інституті газі НАН України результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті

Інституті газі НАН України

ПРОТОКОЛ № _____

від «_____» _____ 20____ р.

засідання предметної комісії з валідування результатів неформальної / інформальної освіти, створеної розпорядженням директора від _____ №____

Склад предметної комісії:

Голова: _____

Члени: _____

Розглядали: Результати контрольного заходу для визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті здобувачем _____ з метою зарахування навчальної дисципліни / освітнього компонента «_____».

Питання білету та оцінка відповіді:

1. _____;
2. _____.

(зазначити питання білету та оцінку відповідей (відмінно, дуже добре, добре, задовільно, достатньо, незадовільно) кожного питання)

Рішення предметної комісії:

1. За результатами аналізу відповідей здобувача _____ на питання білету та виконання індивідуального завдання (за наявності), **ВИСТАВИТИ ОЦІНКУ** «_____» (____ балів).

2. **ВИЗНАТИ** результати контролю як оцінку семестрового контролю з навчальної дисципліни / освітнього компонента «_____».

Голова комісії: _____

Члени комісії: _____

підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ

З рішенням комісії ознайомлений _____

дата

підпис

Ім'я ПРІЗВИЩЕ